

Toimintasuunnitelma 2024

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Sisällys

1	<i>Johdanto</i>	3
2	<i>Toimintamme 2024 tavoitealueittain</i>	4
2.1	Kestävä tulevaisuus	4
2.2	Sosiaalinen hyvinvointi, terveys ja palvelut	5
2.3	Työllisyys ja toimeentulo	6
2.4	Sosiaali- ja terveysjärjestöjen osaamisen ja toiminnan hyödyntäminen hyvinvointialueilla ja kunnissa.....	6
2.5	Sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytykset, rahoitus, lainsäädäntö ja autonomia	7
2.6	Osaavat ja elinvoimaiset SOTE-järjestöt – jäsenpalvelut	8
2.7	Vaikuttamisen ja kehittämisen tukeminen	8
2.7.1	Tutkimus ja tiedontuotanto	8
2.7.2	Ruotsinkielinen toiminta.....	9
2.7.3	Koulutukset ja tapahtumat	9
2.7.4	Yhteiskuntasuhteet	9
3	<i>Kansainvälinen toiminta</i>	10
4	<i>Viestintä</i>	10
5	<i>Talous</i>	11
6	<i>Henkilöstö</i>	11
7	<i>Hallinto</i>	11
	<i>LIITE: SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n toiminnan ja talouden suuntaviivat 2024</i>	13

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n toimintasuunnitelma 2024

1 Johdanto

Vuosi 2024 on SOSTELLE merkittävimpiä pitkään aikaan. Kolmivuositain järjestettävä liittokokous käsittelee sääntöjen perustamisesta lähtien muuttumattomana pysynyttä tarkoitukspykälää, määrittelee toiminnan ja talouden suunnan tuleviksi vuosiksi, uusi valtuusto ja hallitus valitaan näitä toteuttamaan. Hallitus on päättänyt, että strategiasta tehdään keskeisimmät yhteiskuntapoliittiset tavoitteet sisältävä linjaus, ei niinkään itse toimintaa käytännössä ohjaava dokumentti.

Keskeisimpänä toiminnan ohjaamisen välineenä toimivat sääntöjen mukaiset kevältuuston linjaukset ja syysvaltuuston toimintasuunnitelma ja budjettipäätökset. Vastaavasti toimintasuunnitelmaan ei enää vastaavassa määrin kirjata sisällöllisiä tavoitteita, joilla ei ole suoraan toiminnan muutosvaikutusta, vaan vaikuttamiskärjet toimivat yhteiskuntapolitiikan ohjaajina.

SOSTEn toimintaa on pitkään kangistanut rahoittajan sanelema, epätarkoituksenmukainen rahoitusrakenne, jossa toiminta on jaettu yleis- ja kahteen kohdennettuun avustukseen. Valtuusto päätti syksyllä 2022, että vuodesta 2024 lukien SOSTE siirtyy yhden avustuksen malliin, tämä mahdollistaa merkittävästi nykyistä ketterämpää mahdollisuutta suunnata toimintaa jäsenten kulloistenkin tarpeiden mukaisesti. Talouden ja toiminnan suunnittelu sekä rahoitushakemus on tehty tältä pohjalta.

Tätä ketteryyttä tarvitaan entistä enemmän, jotta SOSTE voi menestyä jäsentensä ja niiden edustamien ihmisten edunvalvojana. Hallitusohjelmassa linjatut erittäin suuret sosiaaliturvaleikkaukset merkitsevät eriarvoisuuden ja kurjuuden kasvua, jolleivät ne johda merkittävään työllisyyden kasvuun ja näin irti sosiaaliturvasta. Työttömien ja avoimien työpaikkojen kohtaamisongelma ei korjaannu etuuksia leikkaamalla. Työvoimapulaa kärsiville aloille pitää lisätä työttömien osaamista parantavaa koulutusta. Lisäksi tulee huolehtia työttömien työkyvystä ja terveydestä sekä tukea muuttamista työn perässä uudelle paikkakunnalle.

Hyvinvointialueiden rahoitusvajeet haastavat palvelujärjestelmää. Järjestöt kohtaavat ennätyksellisen leikkauksen toiminta-avustuksiinsa. Samaan aikaan, kun palkat, kiinteistökulut ja muut toiminnalliset momentit kasvavat voimakkaasti ja näin avustusten ostovoima alenee, Suomen hallitus on linjannut leikkaavansa avustuksia jopa neljänneksellä. Leikkausten kohdentaminen on tarkoitus tulla näkyväksi vuoden 2024 joulukuun avustusesityksessä, tämä on mahdollisen sopeuttamisen näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää. SOSTEn tulevan liittokokouskauden tärkein tehtävä on näiden leikkausten torjuminen, se on mahdollista vain tekemällä näkyväksi se, että leikkauksesta eivät kärsi ensisijaisesti järjestöt itse vaan ne yhteiskunnan heikoimmat ja sairaimmat, joiden puolesta sote-järjestöt tekevät töitä joka päivä.

2 Toimintamme 2024 tavoitealueittain

2.1 Kestävä tulevaisuus

Ennakoimme, kehitämme ratkaisuja ja vaikutamme jotta

- talouteen liittyvät päätökset pohjautuvat hyvinvointitalous-ajatteluun
- ylisukupolvista huono-osaisuutta, eriarvoistumista ja köyhyyttä ehkäistään ja vähennetään
- sote-järjestöt ovat mukana digitalisaatioon ja tietojohdamiseen liittyvässä päätöksenteossa ja kehityksessä ja huomioidaan myös ne ihmisryhmät, joiden on vaikea pysyä mukana teknologian kehityksessä
- ilmastopolitiikka on sosiaalisesti kestävä ja oikeudenmukaista ja ilmastomuutoksen, luontokadon ja kriisien vaikutukset terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin huomioidaan päätöksenteossa.

Tavoitteita edistämme vaikuttajaviestinnällä, asiantuntija- ja päättäjätapaamisilla, koulutuksilla ja tilaisuuksilla (mm. Sosiaali- ja terveystalouden päivät 2024, SOSTE Forum 2025), lausunnoilla ja kannanotoilla sekä osallistumalla säädösvalmisteluprosesseihin ja toiminnan kehittämiseen eri työryhmissä. Viestimme monikanavaisesti somessa ja perinteisessä mediassa. Teemme budjetti- ja eurovaalivaikuttamista sekä valmistaudumme kevään 2025 alue- ja kuntavaaleihin.

Seuraamme ja tuotamme tietoa barometreillä ja muulla tiedonkoonnilla digitalisaation ja tekoälyn, ilmastomuutoksen ja luontokadon sekä erilaisten kriisien vaikutuksista sosiaali- ja terveysjärjestöjen edustamien ihmisten elämään ja järjestöjen toimintaan. Teemme yhteistyötä kansalaisjärjestöjen, tutkimuslaitosten, sopeutumis- ja varautumistyöstä vastaavien viranomaisten, sosiaali- ja terveysalan toimijoiden sekä päättäjien kanssa.

Koordinoimme Euroopan terveet koulut -verkostoa (ETK) ja Lasten terveystalouden -järjestöverkostoa. Tarjoamme hallinnon ja viestinnän EAPN-Finille ja teemme verkoston kanssa vaikuttamistyötä Suomen ja EU:n tasolla. Julkaisemme Suomen köyhyysraportti Köyhyysvahdin, jaamme Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustuksen toimittajille ja näin vahvistamme köyhyyttä kokevien näkökulmaa julkisuudessa.

Tuemme järjestöjä ilmasto-, ympäristö- ja vastuullisuustyössä, joka kattaa oman toiminnan ekologisuuden kehittämisen sekä ilmasto- ja ympäristöpoliittisen vaikuttamisen terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Toiminta sisältää materiaalien ja sisältöjen tuottamista sotejärjestöille, koulutusten ja tapahtumien järjestämisen jatkamista sekä yhteistyön syventämistä esimerkiksi verkostotapaamisilla. Olemme mukana Kestävän kehityksen toimikunnassa Agenda 2030-tavoitteiden edistämiseksi.

Edistämme järjestöjen äänen kuulumista lainsäädännön valmistelutyössä ja kehittämisessä. Vaikuttamista ja kehittämistä teemme työryhmissä ja yhteistyössä sote-järjestöjen kanssa. Olemme mukana THL:n koordinoimassa Young Despair- hankkeessa sekä osallistumme mm. DigiIN -hankkeen ohjausryhmän, Kestävät talouspolut -kehittämishankkeen ohjausryhmän, Viheralan neuvottelukunnan ja hyvinvointitalouden verkoston toimintaan. Vaikutamme siihen, että järjestöt otetaan mukaan uudistusten valmisteluun.

2.2 Sosiaalinen hyvinvointi, terveys ja palvelut

Ennakoimme, kehitämme ratkaisuja ja vaikutamme jotta

- terveys- ja hyvinvointivaikutukset huomioidaan päätöksenteossa
- terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat
- pitkäaikaissairaiden kokonaistilanne kohenee ja heidän erityisasemansa huomioidaan paremmin
- palvelujärjestelmä ja sosiaali- ja terveyspalvelut tukevat ja vahvistavat ihmisten hyvinvointia, ovat yhdenvertaisesti saatavilla, saavutettavissa, saumattomia, vaikuttavia ja vastaavat yksilöllisiin tarpeisiin.

Olemme valtakunnallinen sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntija ja keskitymme erityisesti tavoitteitamme koskevaan yleiseen lainsäädäntöön.

Tavoitteitamme edistämme vaikuttajaviestinnällä, asiantuntija- ja päättäjätapaamisilla, koulutuksilla ja tilaisuuksilla (mm. Sosiaali- ja terveyspolitiikan päivät 2024, SOSTE Forum 2025), lausunnoilla ja kannanotoilla sekä osallistumalla säädösvalmisteluprosesseihin ja toiminnan kehittämiseen eri työryhmissä. Viestimme monikanavaisesti somessa ja perinteisessä mediassa. Teemme budjetti- ja eurovaalivaikuttamista sekä valmistaudumme kevään 2025 alue- ja kuntavaaleihin.

Seuraamme ja tuotamme tietoa barometreillä ja muulla tiedonkoonnilla hyvinvointialueiden ja kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, hv-alueiden rahoituksen riittävydestä, palveluiden, kuntoutuksen, apteekkialan, lääkeasioiden uudistamisesta, asiakasmaksuista ja lääkkeiden omavastuuosuuksista sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden vahvistamisesta ja osallisuuden lisäämisestä.

Teemme yhteistyötä jäsenjärjestöjen ja muiden sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa mm. ministeriöiden, Kuntaliiton, THL:n, Talentian, Fimean, Duodecimin, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen kanssa. Tuemme sote-järjestöjä täydentämään ja päivittämään järjestötietoa Duodecimin tietokantaan ja kansalliseen palvelutietovarantoon. Jatkamme vuoropuhelua Kelan kanssa kuntoutuksen kehittämisessä. Osallistumme lääkekaton ositusta ajavan koalition työhön ja edistämme lääkekaton osituksen toteutumista.

Kokoamme yhteen sosiaali- ja terveysjärjestöjen tietyistä tehtäväkokonaisuuksista vastaavia henkilöitä ja eri teemoista kiinnostuneita järjestötoimijoita. Verkostomme tarjoavat aiheeseen liittyvää ajankohtaista tietoa ja keskustelua sekä kanavan yhteistyölle ja vaikuttamiselle. Koordinoimme Kuntoutus- (KUVE), Potilas- ja kansanterveysjärjestöjen- (POTKA), Vanhus- (VAHVA), Terveystieteen edistämisen-, Euroopan terveet koulut- (ETK) ja eduskunnan kuntoutus- ja HYTE-verkostoja sekä Lasten terveysfoorumia.

Edistämme järjestöjen äänen kuulumista sosiaali- ja terveysalan lainsäädännön valmistelutyössä ja kehittämisessä. Vaikuttamista ja kehittämistä teemme työryhmissä ja yhteistyössä sote-järjestöjen kanssa. Osallistumme mm. Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian seurantar ryhmän, Tarttumattomien sairauksien verkoston, Terve Kunta -verkoston, STM:n terveysjaoksen (EU33, EU25) ja global health -verkoston, Fimean työryhmien, Vakuutuslääkäritoiminnan kehittämisen neuvottelukunnan, Biologisten lääkkeiden lääkevaihtoa apteekeissa valmistelevan työryhmän, Hoitotyön tutkimussäätiön, Kansallisen itsemurhien ehkäisytyötä koordinoivan verkoston, Hyvinvointialueiden mielenterveyden edistämisen kyvykkyiden, osaamiseen ja yhteistoimijuuden vahvistamista kehittävän hankkeen ohjausryhmän sekä Asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeuden vahvistamisen seurantar ryhmän toimintaan. Vaikutamme siihen, että järjestöt otetaan mukaan uudistusten valmisteluun.

2.3 Työllisyys ja toimeentulo

Ennakoimme, kehitämme ratkaisuja ja vaikutamme jotta

- kaikki saavat riittävän ja oikeudenmukaisen perusturvan eri elämäntilanteissa ja -vaiheissa
- ihmisten riittävä toimeentulo turvataan ja köyhyys vähenee
- kaikilla on mahdollisuus työhön, ja osatyökyisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien potentiaali tunnustetaan ja tunnustetaan työmarkkinoilla
- SOTE-järjestöt tukevat osatyökykyisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien työhön pääsyä ja työssä pysymistä

Vaikutamme sosiaaliturvan uudistamiseen sosiaaliturvakomiteassa. Kokoamme jäsenjärjestöistä koostuvaa taustaryhmää sosiaaliturvakomitean työn tueksi ja järjestöjen äänen kanavoimiseksi vaikuttamiseen. Välitämme sote-järjestöille tietoa uudistuksesta ja nostamme julkiseen keskusteluun keinoja uudistaa sosiaaliturvaa. Osallistumme toimeentulotukiasioiden valtakunnallisen neuvottelukunnan työhön ja vaikutamme siellä tehtäviin linjauksiin. Koordinoimme eduskunnan köyhyysryhmän toimintaa ja osallistumme ryhmän viestintään ja tilaisuuksien järjestämiseen.

Osallistumme TE-palvelut 2024-uudistuksen valtakunnallista toimeenpanoa tukevan neuvottelukunnan ja Työkanava Oy:n neuvottelukunnan toimintaan ja välitämme järjestöjen näkökulmia neuvottelukuntien työhön jäsenjärjestöistä kootun taustaryhmän tuella. Osallistumme aktiivisesti Vammaisfoorumin työllisyysryhmän toimintaan sekä koordinoimme Väli työmarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmää yhdessä Vates-säätiön kanssa. Selvitämme SOSTEn edellytyksiä tukea maahanmuuttajien parempaa työllisyyttä ja integroitumista järjestökenttään.

Tavoitteitamme edistämme vaikuttajaviestinnällä, asiantuntija- ja päättäjätapaamisilla, koulutuksilla ja tilaisuuksilla (mm. Sosiaali- ja terveystieteiden päivät 2024, SOSTE Forum 2025), lausunnoilla ja kannanotoilla sekä osallistumalla säädösvalmisteluprosesseihin ja toiminnan kehittämiseen eri työryhmissä. Viestimme monikanavaisesti somessa ja perinteisessä mediassa. Teemme budjetti- ja eurovaalivaikuttamista sekä valmistaudumme kevään 2025 alue- ja kuntavaaleihin. Vaikutamme siihen, että järjestöt otetaan mukaan uudistusten valmisteluun.

Teemme yhteistyötä jäsenjärjestöjen ja muiden alan toimijoiden mm. Kelan, THL:n ministeriöiden, Kuntaliiton, työmarkkinajärjestöjen ja yrittäjien kanssa. Seuraamme ja tuotamme tietoa SOSTEn omilla barometreilla ja muulla tiedonkoonnalla sosiaaliturvan uudistamisesta, työllisyyspalvelujen ja etuuksien kehittämisestä sekä työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäisemisestä.

2.4 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen osaamisen ja toiminnan hyödyntäminen hyvinvointialueilla ja kunnissa

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirrettiin hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille 1.1.2023. Muutoksen jälkeinen toiminta hyvinvointialueilla ja kunnissa hakee muotoaan vielä useamman vuoden.

Vuonna 2024 sote-järjestöiltä vaaditaan aktiivisuutta uusien yhteistyörakenteiden ja toimintatapojen jatkokehittämisessä ja vakiinnuttamisessa. Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisyyn, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja vaikuttavien menetelmien ja parhaiden käytäntöjen käyttöön

palvelujärjestelmässä korostaa sote-järjestöjen osaamisen ja toiminnan merkitystä hyvinvointialueilla, kunnissa ja niiden yhdyspinnoilla.

Järjestöjen osaamista ja kapasiteettia asiakaslähtöisten ja vaikuttavien palvelukokonaisuuksien rakentamisesta voidaan hyödyntää monituottajuudessa ja monitoimijaisuudessa vain viemällä uudenlainen toimintatapa käytäntöön. Järjestöjen osaamisen ja toiminnan merkityksen esille tuominen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja vaikuttavien toimintamallien kehittämisessä on lähivuosina ensiarvoisen tärkeää, jotta ihmisten eri elämäntilanteet ja tarpeet tulevat huomioiduksi.

Työn- ja vastuunjako hyvinvointialueiden, kuntien ja järjestöjen kesken on selkeytettävä mahdollisimman pian. Hallitusohjelmaan kirjattu hyvinvointialueiden, kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja yksityisten palveluntarjoajien välisen yhteistyön lisääminen edellyttää poikkihallinnollista tukea hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, ja tätä tukea on hyödynnettävä täysimääräisesti. Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on myös tärkeä rooli valmiuteen ja varautumiseen liittyvissä suunnitelmissa ja toiminnassa.

Toiminnassamme keskitymme valtakunnallisen tason vaikuttamiseen ja viestintään ja yhteistyössä tapahtuvaan tiedontuotantoon. Edistämme järjestöjen roolin tunnistamista ja osallisuutta hyvinvointialueilla, kunnissa ja niiden yhdyspinnoilla. Tuemme järjestöt mukaan ottavien sote- ja hyte-rakenteiden vakiintumista huomioiden järjestötoiminnan eri muodot.

Seuramme hyvinvointialueiden strategioiden toimeenpanoa. Seuraamme ja tuotamme tietoa barometreillä ja muulla tiedon tuotannolla sosiaali- ja terveysjärjestöistä, niiden toiminnasta ja palveluista hyvinvointialueilla. Keräämme tietoa järjestöjen toimintaedellytyksistä hyvinvointialueilla ja kunnissa. Selvitämme ja selkiytämme alueellisen toiminnan yhteistyötä ja rakenteita.

Vaikutamme kansallisesti järjestöjen toimintaedellytyksiä koskeviin kysymyksiin hyvinvointialueilla ja kunnissa. Tämä tuki auttaa jäsenjärjestöjä vaikuttamaan omilla alueillaan. Huomioimme kaikessa toiminnassa myös ruotsinkieliset järjestöt.

Teemme kansallisella tasolla yhteistyötä jäsenjärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa mm. ministeriöt, hyvinvointialueet, kunnat, Kuntaliitto, Hyvil Oy, THL, Arvo ry.

Viestimme monikanavaisesti somessa ja perinteisessä mediassa omilla sisällöillä ja kampanjoilla.

2.5 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytykset, rahoitus, lainsäädäntö ja autonomia

Seuraamme hallitusohjelman toimeenpanoa järjestöjen toimintaedellytysten näkökulmasta. Vaikutamme valtionavustuksiin kohdistuvien leikkausten torjumiseksi vuoden budjettineuvotteluissa ja pidemmällä tähtäimellä. Vaikutamme järjestöjen varainhankinnan esteiden purkamiseen. Vaikutamme hallitusohjelman mukaisen kansalaisjärjestöstrategiatyön edistämiseksi.

Seuraamme muuta järjestöjen toimintaan vaikuttavaa lainsäädäntöä ja soveltamiskäytäntöjä sekä kansallisella että EU-tasolla ja pyritään vaikuttamaan siihen, että näissä huomioidaan järjestötoiminnan autonomia ja että lainsäädäntö ja käytännöt tukevat joustavasti järjestötoiminnan elinvoimaisuutta. Seuraamme erityisesti hankintasääntelyn uudistustoimenpiteitä, valtiontukisääntelyä ja järjestöjen verotukseen ja varainhankintaan liittyviä kysymyksiä.

Seuraamme sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation ja tiedonhallinnan strategiaprosessia ja vaikutamme siihen, että tavoitteet lähivuosille sekä pidemmälle aikavälille huomioivat sosiaali- ja terveys alan järjestöjen asiantuntijanäkemykset kehittämistyössä sekä roolin osana palvelujärjestelmää.

Toimimme erilaisissa työryhmissä, annamme lausuntoja, osallistumme kuulemisiin, tapaamme asiantuntijoita ja päättäjiä, teemme vaali-, ja budjettivaikuttamista, pidämme puheenvuoroja ja esityksiä sekä järjestämme koulutuksia ja tapahtumia ja tuotamme tietoa.

Teemme yhteistyötä muiden kattojärjestöjen ja sidosryhmien kanssa tavoitteiden saavuttamiseksi. Viestimme monikanavaisesti somessa ja perinteisessä mediassa omilla sisällöillä ja kampanjoilla.

2.6 Osaavat ja elinvoimaiset SOTE-järjestöt – jäsenpalvelut

Kehitämme systemaattisesti asiantuntijoiden jäsenyhteyksiä ja järjestötuntemusta. Hankittua ymmärrystä hyödynnetään jäsenyhteisöjen tarpeisiin vastaamisessa.

Annamme juridista neuvontaa eri kanavissa. Tuemme yhdistyksiä erityisesti ottamaan käyttöön uudistetun yhdistyslain mahdollistamia niiden hallintoa keventäviä toimintamalleja sekä tuemme avoimuusrekisterin käyttöönottoa järjestöissä.

Vaikuttavuus- ja ennakointiosaamisen osalta jatkamme Muutoksen tie -palvelukokonaisuuden alla webinaareja ja sparrauksia sekä tuotamme tietoa eri kanaviin tavoitettavuuden kasvattamiseksi ja osaamisen edistämiseksi laaja-alaiseksi. Jatkamme vaikuttavuusosaamisen vahvistamista eri tasoilla sekä suuntamme tukea vaikuttavuusviestintään. Lisäksi edistämme ekosysteemiajattelun ymmärtämistä ja soveltamista järjestötoiminnassa. Ennakoinnissa tuemme järjestöjä toimintaympäristön muutoksiin varautumisessa vahvistamalla esimerkiksi tulevaisuutta koskevaa ymmärrystä ja muutuskäpykkyyskyä.

Ylläpidämme Kansalaistoiminnan johtamisen verkoston toimintaa ja uudistamme Pienjärjestöt -verkoston toimintaa. Olemme mukana Innokylän toiminnan kehittämisessä. Ylläpidämme Lahjoittamon toimintaa. Jatkamme muita toimintaa tukevia yhteistyökumppanuuksia. Lisäksi jatkamme tukea järjestöjen keskinäisen yhteistyön synnyttämiseen ja uusien ratkaisujen löytämiseen, niin että järjestöt voisivat tehostaa toimintaansa esimerkiksi kiinteistökehityksen, hallintopalveluiden, rakenteellisten ja digitaalisten ratkaisujen osalta.

2.7 Vaikuttamisen ja kehittämisen tukeminen

2.7.1 Tutkimus ja tiedontuotanto

Analysoimme ja raportoimme Järjestöbarometri 2024 -tulokset, ja julkaisemme verkkojulkaisun tietoja monikanavaisesti ja useassa vaiheessa SOSTEn ja jäsenjärjestöjen vaikuttamistyön tueksi. Valmistelemme Sosiaalibarometri 2025 -kyselyt. Kokoamme rekisteritiedot järjestöjen sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatuspalveluista ja päivitämme tiedon sosiaali- ja terveysyhdistysten määrästä hyvinvointialueilla ja kunnissa. Toteutamme rajatusti erilliskyselyjä ja hyvinvointialueita koskevia tilannekuvakyselyjä, tietopalvelua ja olemassa olevan tiedon jatkojalostamista. Osallistumme Väestön terveys- ja hyvinvointiseurannan tietopohjan kehittämisen neuvottelukunnan toimintaan.

2.7.2 Ruotsinkielinen toiminta

Tuemme viestinnällä, verkostotoiminnalla ja vaikuttamisyhteistyöllä ruotsinkielisiä ja kaksikielisiä sosiaali- ja terveysjärjestöjä. Ruotsinkielinen uutiskirje ilmestyy kuukausittain, SOSTEn ruotsinkielisiä verkkosivuja päivitämme viikoittain ja SOSTEkirjeen pääkirjoitus ilmestyy myös ruotsinkielisenä. Vuonna 2024 vaikutamme erityisesti siihen, että ruotsinkielisten järjestötoiminta on osa palveluketjuja ja ehkäisevän toiminnan kokonaisuutta hyvinvointialueilla ja kunnissa. Tähän liittyvää vaikuttamisyhteistyötä teemme erityisesti Hyvilin, Kuntaliiton ja Folktingetin Vård på svenska -ryhmässä, jonka kautta seuraamme myös hyvinvointialueiden kielilautakuntien työskentelyn käynnistymistä.

Järjestämme verkostotapaamisia ja keskustelutilaisuuksia sekä annamme käytännön neuvontaa ruotsinkielisen toiminnan toteuttamiseen. Osallistumme ruotsinkielisen yhdistystietoa kokoavan Föreningsresursen-palvelun toimitusneuvostoon ja Nordic Civ verkoston toimintaan. Pidämme yhteyttä pohjoismaisiin yhteistyökumppaneihimme.

2.7.3 Koulutukset ja tapahtumat

Tuotamme vuonna 2024 Järjestöjohdon tammi- ja syysfoorumit, Sosiaali- ja terveystalouden päivät, Talous- ja hallintopäivät sekä Järjestöviestintäpäivä sekä tarpeen mukaan verkkoseminaareja ja muita koulutuksia. Tapahtumia toteutamme livenä, etänä ja hybridinä.

Vuonna 2024 emme järjestetä suur tapahtumaa, vaan panostamme aiempaa enemmän ajankohtaisiin teemaseminaareihin sekä kehitämme SOSTEn koulutuskeskuksen toimintaa.

Valmistelemme uutta suur tapahtumaa keväälle 2025, mikä pitää sisällään kumppanuushankintaprosessin suunnittelun ja käynnistämisen vuoden 2024 alussa.

Toteutamme oppisopimuskoulutusta yhteistyössä muiden kattojärjestöjen sekä Rastorin kanssa järjestöjohtamisesta, varainhankinnasta ja palvelumuotoilusta.

Osallistumme SuomiAreenaan ja Kuntamarkkinoille.

Koulutuksissa ja tapahtumissa panostamme saavutettavuuteen ja esteettömyyteen sekä huomioimme tapahtumien ilmastovaikutukset. Panostamme omaan kumppanuushankintaan ja tapahtumien näkymisen paikkojen tuotteistamiseen.

2.7.4 Yhteiskuntasuhteet

Vuoden 2024 painopiste on kärkitavoitteittemme mukaisessa vaikuttamisessa ja eurovaalivaikuttamisessa. Edistämme tavoitteitamme vaikuttajaviestinnällä, tapaamisilla, tilaisuuksilla ja kannanotoilla sekä vaikuttamalla yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tuotamme taustamateriaalia tavoitteistamme jäsenjärjestöjen käyttöön. Lisäämme SOSTEn ja sote-järjestöjen tunnettuutta päättäjien keskuudessa. Valmistelemme SOSTEn tavoitteet vuosittaiseen kehys- ja budjettiriiheen sekä eduskunnan talousarviokäsittelyyn sekä muuhun keskeiseen lainsäädäntöön sekä vaikutetaan niiden läpiviemiseksi.

3 Kansainvälinen toiminta

Meille keskeisiä teemoja vuonna 2024 ovat kestävä kehitys, köyhyiden ja syrjäytymisen vähentäminen, perusturva ja terveys kaikissa politiikoissa. Jatkamme vaikuttamistyötä erityisesti hyvinvointitalouden näkökulmasta sekä globaalilla että Euroopan tasolla, erityisenä fokuksena vaikuttamistyössä on vuonna 2024 eurovaalit. EU-tason vaikuttamistyötä teemme mm. talouspoliittiseen ohjaukseseen, sosiaalisten oikeuksien pilariin, EU rahoituskehikseen, hankintalakiin ja valtionapuun liittyvissä asioissa. Tuemme jäsentemme kansainvälisen ja EU-tason vaikuttamista.

Osallistumme mahdollisuuksien mukaan Suomen delegaatioihin kansalaisjärjestöjen edustajana, esimerkiksi YK:n sosiaalisen kehityksen toimikunta ja WHO:n yleiskokous. Delegaatiojäsenyyksien kautta meidän on mahdollista tehdä näkyväksi kansalaisjärjestöjen toimintaa ja asemaa Suomessa.

Olemme jäsenenä sosiaali- ja terveysministeriön Global Health -ryhmässä sekä globaalin sosiaalipolitiikan verkostoissa, joiden kautta meidän on mahdollista saada tietoa globaaleista kehityskuluista ja ajankohtaisista globaaleista kysymyksistä.

Seuraamme kansallista toimeenpanoa ja vaikutamme Suomen EU-kantoihin toimimalla sosiaali- ja terveysministeriön EU-asioiden valmistelujaostoissa EU1 (talouspolitiikan koordinointi ja kansainväliset rahoituskysymykset), EU25 ja EU33, (sosiaali- ja terveysjaostot) ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa.

Eurooppalaisella tasolla toimimme SHE Schools for Health in Europe:ssa, EuroHealthNet:ssä ja EPF – European Patients' Forum:ssa. Kansainvälisellä tasolla toimimme ICSW – International Council on Social Welfare:ssa, IUHPE – The International Union for Health Promotion and Education:ssa, WEALL – Wellbeing Economy Alliance:ssa, CIVICUS – World Alliance for Citizen Participation:ssa ja AGNA:ssa.

Edistämme yhdessä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa Agenda2030-tavoitteiden toimeenpanoa toimimalla mm. kestävä kehityksen seurantaverkostossa ja viestimällä kestävä kehityksen tilanteesta.

Jatkamme kansainvälisen sosiaalipolitiikan iltapäivien järjestämisestä ajankohtaisista teemoista. Järjestämme vaikuttamis- ja opintomatkoja jäsenistölle ja muita tapahtumia mahdollisuuksien mukaan. Pidämme puheenvuoroja, kirjoitamme artikkeleita ja blogeja sekä viestimme ajankohtaisista kansainvälisistä asioista monikanavaisesti.

4 Viestintä

Tuemme SOSTEn asiantuntijoiden kehittämis-, tutkimus- ja vaikuttamistyötä pitämällä yllä mediasuhteita, tukemalla ja kouluttamalla asiantuntijoita viestinnässä sekä seuraamalla SOSTEn toimintaympäristöä ja osallistumalla yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Vahvistamme sosiaali- ja terveysjärjestöjen tekemän työn näkymistä viestimällä valtakunnallisesti, kampanjoin ja järjestämällä järjestöviestijöille ja -asiantuntijoille koulutusta.

Osallistumme aktiivisesti SOSTEn tapahtumista ja tavoitteista viestimiseen monikanavaisesti niin tekstinä, kuvina kuin videoina. Tuemme saavutettavuuden toteutumista.

5 Talous

Epävarmoista tulevaisuusnäkymistä ja yhden avustuksen malliin siirtymisestä huolimatta pyrimme säilyttämään toiminnan volyymin vuoden 2023 tasolla. Vaikka inflaatio osoittaakin hidastumisen merkkejä, on moni SOSTEn ulkopuolelta hankkima palvelu kallistunut ja palkat sekä muut kustannukset nousseet. Tämä edellyttää toimintaan haettavan avustusmäärän korottamista. Taloussuunnittelussa on kuitenkin samanaikaisesti myös etsitty ja löydetty sellaisia toiminnan tehokkuutta ja taloudellisuutta edistäviä ratkaisuja, joilla on ollut mahdollisimman pieni vaikutus käytännön toimintaan. Tätä työtä jatkamme myös vuonna 2024.

Haemme sosiaali- ja terveysjärjestöjen yleishyödylliseen, terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan kohdistuvaa yleisavustusta. Vuodelle 2024 on haettu yhteensä 3 864 000 euroa.

6 Henkilöstö

Henkilöstöpolitiikan osalta keskitymme edistämään tavoitetta nostaa SOSTE Suomen parhaiden järjestötyöpaikkojen joukkoon. Käytännössä tämä tarkoittaa asiantuntijuuden tukemista, osaamisen kehittämistä, joustavan työkuultuurin ylläpitämistä ja kilpailukykyisiä työsuhteen ehtoja.

Toimimme siten, että toimintatavat synnyttävät motivaatiota, herättävät luottamusta ja luovat sitoutumista organisaatioon. Johtaminen ja esihenkilötyö perustuvat SOSTEssa oikeudenmukaiseen, osallistavaan sekä henkilöstöön luottavaan ja oma-aloitteisuutta tukevaan johtamistapaan. Tässä keskeistä on henkilöstön asiantuntemuksesta nousevan itseohjautuvuuden tukeminen ja keskinäisen vuorovaikutuksen edistäminen.

Osaamisen johtamisen tavoitteenamme on jatkuva osaamisen kehittäminen, jotta SOSTE kykenee suoriutumaan tehtävistään. Työhyvinvointia tukevat onnistunut työterveyshuolto, työsuojelutoiminta, henkilöstöhallinto, johtaminen ja työyhteisötaidot.

Koko henkilöstön kehittämispäivät järjestämme kolme kertaa vuodessa. Työhyvinvointia mittaamme kohdennettujen pulssikyselyiden ja laajemman vuosittaisen työhyvinvoinnin kokonaiskartoituksen avulla. Työhyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä kehitämme yhteistoiminnassa koko henkilöstön kanssa.

7 Hallinto

SOSTella oli 31.12.2022 varsinaisina jäseninä 249 (2021: 245) valtakunnallista sosiaali- ja terveysjärjestöä ja 71 (2021: 72) yhteistyöjäsentä. Tavoittelemme erityisesti hyvinvointialueita jäseniksemme.

Päätösvaltaa järjestössä käyttävät jäsenet liittokokouksessa. Liittokokous kokoontuu seuraavan kerran keväällä 2024.

Liittokokousten välisenä aikana ylintä päätösvaltaa käyttää 26-jäseninen valtuusto, joka kokoontuu sääntömääräisesti kaksi kertaa vuodessa.

Järjestön edustajana ja toimeenpanevana elimenä toimii hallitus, joka kokoontuu vuoden aikana noin kymmenen kertaa.

Operatiivisesta toiminnasta vastaa pääsihteeri. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kerran viikossa. Asiantuntijat osallistuvat kokouksiin tarpeen mukaan lausuntojen ja muiden sisältöalueidensa käsittelyssä.

LIITE: SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n toiminnan ja talouden suuntaviivat 2024

(SOSTEn valtuuston hyväksymä 20.4.2023)

SOSTE on yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa rohkea vaikuttaja ja asiantuntija, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä, perusoikeuksien toteutumista ja osallistumismahdollisuuksia sekä oikeudenmukaista, yhdenvertaista, tasa-arvoista ja vastuullista yhteiskuntaa. Tämän perustana on demokratia, oikeusvaltio ja ihmisoikeudet.

SOSTE kokoaa ja analysoi tietoa, kehittää ratkaisuja ja vaikuttaa muutoksen syntymiseksi jatkuvassa dialogissa jäsentensä, verkostojensa ja sidosryhmiensä kanssa tavoitteidensa saavuttamiseksi.

SOSIAALISESTI, TALOUDELLISESTI JA EKOLOGISESTI SEKÄ KULTTUURISESTI KESTÄVÄ HYVINVOINTITALOUDEN TULEVAISUUS

SOSTE kulkee kohti sosiaalisesti, taloudellisesti, ja ekologisesti sekä kulttuurisesti kestävää hyvinvointitalouden tulevaisuutta.

SOSTE huomioi toiminnassaan teknologian kehittymisen, digitalisaation, tekoälyn ja informaatioympäristön vaikutukset omassa ja jäsentensä toiminnassa sekä palvelujärjestelmässä. SOSTE tekee vaikuttamis- ja kehittämistyötä sen puolesta, että järjestöt ovat mukana digitalisaatioon ja tietojohdantamiseen liittyvässä päätöksenteossa ja kehityksessä ja että digitalisaatiokehityksessä huomioidaan myös ne ihmisryhmät, joiden on vaikea pysyä mukana teknologian kehityksessä eri syistä.

SOSTE huomioi toiminnassaan erilaisten kriisien (mm. ympäristökriisit, sosiaaliset ja terveyskriisit, sotilaalliset kriisit, pakolaisuus) aiheuttamat muutostarpeet omassa ja jäsentensä toiminnassa. Kasautuvien globaalien kriisien olosuhteissa SOSTE toimii ja vaikuttaa päätöksentekoon väestön ja koko yhteiskunnan resilienssin vahvistamiseksi. Tavoitteena on sosiaalisesti kestävä ja oikeudenmukainen ilmastopolitiikka ja se, että ympäristökriisien, ilmastonmuutoksen ja luontokadon vaikutukset terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin huomioidaan päätöksenteossa.

SOSTE huomioi toiminnassaan eriarvoistumisen aiheuttamat muutostarpeet omassa ja jäsentensä toiminnassa. Tavoitteena on ehkäistä ja vähentää ylisukupolvista huono-osaisuutta, köyhyyttä, eriarvoistumista ja syrjäytymistä.

SOTE-UUDISTUS

SOSTE keskittyy sote-uudistuksen jatkokehittämisessä valtakunnallisen tason vaikuttamiseen ja viestintään ja yhteistyössä tapahtuvaan tiedontuotantoon. Tavoitteena ihmisten äänen kanavointi, sote-integraatio, järjestöjen osaamisen hyödyntäminen, monikanavarahoituksen purku, Kelan ja hyvinvointialueiden rajapinnan selkiyttäminen sekä järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen.

HYVINVOINTI, TERVEYS JA PALVELUT

Tavoitteena on, että terveys- ja hyvinvointivaikutukset huomioidaan päätöksenteossa, hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat, pitkäaikaissairaiden kokonaistilanne kohenee ja heidän erityisasemansa huomioidaan paremmin. Suomessa on valmisteltava ja otettava käyttöön terveysperusteinen valmistevero.

Palvelujärjestelmä ja sosiaali- ja terveyspalvelut tukevat ja vahvistavat ihmisten hyvinvointia. Ne ovat yhdenvertaisesti saatavilla, saavutettavissa, saumattomia, vaikuttavia ja vastaavat ihmisten yksilöllisiin tarpeisiin.

TYÖLLISYYS, TOIMEENTULO JA SOSIAALITURVA

SOSTE vaikuttaa sosiaaliturvauudistukseen tavoitteena riittävä ja oikeudenmukainen perusturva eri elämäntilanteissa ja -vaiheissa. Tavoitteena on, että kaikilla on mahdollisuus työhön, ja osatyökyisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien potentiaali tunnustetaan ja tunnustetaan työmarkkinoilla. SOTE-järjestöt tukevat osatyökyisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien työhön pääsyä ja työssä pysymistä.

SOTE-JÄRJESTÖJEN TOIMINTAEDELLYTYKSET

Järjestöjen toimintaan vaikuttavassa lainvalmistelussa ja soveltamiskäytännöissä otetaan huomioon järjestöautonomia, järjestöjen erityispiirteet ja niiden toiminnan tavoitteet. Järjestöjen valtionavustusten vakaus, ennakoitavuus ja taso on turvattava ja on luotava järjestötoiminnan autonomiaa ja tehtävän erityisyyttä vahvistava osallisuusrakenne sekä avustustoiminnan kohdentamista ohjaavat avustuskriteerit. Järjestöillä tulee olla paremmat mahdollisuudet varainhankintaan.

JÄSENPALVELUJEN TAVOITTEENA OSAAVAT JA ELINVOIMAISET SOTE-JÄRJESTÖT

SOSTE tukee suomen- ja ruotsinkielisiä SOTE-järjestöjä kehittämään ja mukauttamaan toimintaansa toimintaympäristön muutoksissa erilaisilla koulutuksilla ja tapahtumilla, antamalla juridista neuvontaa ja tukea ennakointiin, tuloksellisuuden osoittamiseen, taloudelliseen resursointiin sekä ottamaan ilmastotoimet osaksi toimintaansa. Lisäksi SOSTE tukee jäseniä tukipalveluiden ja kiinteistöjen käytön tehostamisessa.

HENKILÖSTÖ JA TALOUS

SOSTE keskittyy asiantuntijaorganisaation osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvoinnin lisäämiseen. Keskipitkän aikavälin henkilöstöpolitiikan tavoitteena on saada SOSTE Suomen parhaimpien järjestötyöpaikkojen joukkoon.

SOSTE pyrkii turvaamaan monipuolisten rahoituslähteiden, oman toiminnan tuottojen ja tarvittaessa aiemmin hankitun taloudellisen puskurin turvin toiminnan nykytason.